

Κλίμακες για ανίχνευση αναπτυξιακών διαταραχών

**Ζωή Καραμπατζάκη,
Δρ Ειδικής Αγωγής,
Σχολική Σύμβουλος Π.Α.**

- (Αναπτυξιακή Ανιχνευτική Δοκιμασία ,των Frankenburg & Dodds, 1967)
- Ανιχνεύει προβλήματα νοητικής καθυστέρησης και ψυχοκινητικής ανάπτυξης. Στην Ελλάδα έχει σταθμιστεί από τον κ. Ι. Τσίκουλα (1983), καθηγητή αναπτυξιακής παιδιατρικής στο Α.Π.Θ. Επίσης, έχει χρησιμοποιηθεί για ερευνητικούς σκοπούς από τον Μακαρώνη (1989) και τον Παναγιωτόπουλο (1991).
- Αποτελείται από 105 ασκήσεις – ικανότητες γραμμένες κατά σειρά ηλικίας – επιτυχίας για παιδιά από 1 μηνός έως 6 ετών. Οι ικανότητες αυτές είναι χωρισμένες σε 4 τομείς ως εξής :

Denver Developmental Screening Test (D.D.S.T.)

- Αδρή κινητικότητα : Η ικανότητα κάθισης , βάρδισης
- Λεπτοί χειρισμοί και αντίληψη : Εδώ υπάγονται οι ικανότητες όρασης και χρησιμοποίησης των χεριών (σύλληψη , ζωγραφική).
- Γλώσσα – Ομιλία : Εδώ εξετάζονται οι ικανότητες ακοής , ομιλίας , εκτέλεσης εντολών
- Κοινωνικότητα : Εδώ υπάγονται οι ικανότητες του παιδιού να αυτοεξυπηρετείται και να συνεργάζεται με τους ανθρώπους.

Denver Developmental Screening Test (D.D.S.T.)

- Προσωπικές δεξιότητες – Αυτομέριμνα
- Γενικές Κινητικές Δεξιότητες
- Λεπτές Κινητικές Δεξιότητες
- Γλωσσικές Δεξιότητες
- Γνωσιοαντιληπτικές Δεξιότητες
- Κοινωνικές Δεξιότητες

Έκθεση καταγραφής αναπτυξιακών δεξιοτήτων (Σχέδιο MEMPHIS)

- Περιλαμβάνει τους τομείς :
- Κινητικότητα
- Προσωπική – Κοινωνική εξέλιξη
- Εξέταση ακοής – ομιλίας
- Συντονισμός χεριού – ματιού
- Παρουσίαση
- Πρακτικός συλλογισμός

Griffiths test

- Αφορούν παιδιά ηλικίας 4 εβδομάδων έως έξι ετών.

Περιλαμβάνουν στοιχεία εξέλιξης των παιδιών σε 4 τομείς :

- Γλωσσική εξέλιξη
- Κινητική εξέλιξη
- Προσαρμοστική συμπεριφορά
- Συναισθηματική ανάπτυξη

Εξελικτικές κλίμακες του Gesell

- Περιλαμβάνουν:
- Νοητική κλίμακα που αξιολογεί τις αντιληπτικές ικανότητες και την αντίδραση στους ερεθισμούς.
- Κινητική κλίμακα που ελέγχει τον συντονισμό των κινήσεων
- Ερωτηματολόγιο κοινωνικής ανάπτυξης και προσαρμογής.

Οι κλίμακες νοητικής και κινητικής εξέλιξης της Bayley

- Αφορούν:
- Στάσεις του σώματος και γενική κινητικότητα
- Όραση και λεπτή κινητικότητα
- Ακοή και ομιλία
- Κοινωνική συμπεριφορά και παιχνίδι

Οι κλίμακες του Sheridan

- Το τεστ αυτό σχεδιάστηκε από τη Goodenough το 1926 για την εκτίμηση των νοητικών ικανοτήτων των παιδιών και χρησιμοποιήθηκε ευρέως ως συμπληρωματικό του τεστ Stanford-Binet και άλλων λεκτικών κλιμάκων (Anastasi, 1968).
- Καλύπτει παιδιά ηλικίας 3-16 ετών, αλλά έχει καλύτερα αποτελέσματα σε παιδιά ηλικίας 3 έως 10 ετών.

Τεστ ζωγραφικής ενός ανθρώπου της Goodenough

- Το 1963 ο Harris αναθεώρησε το “Draw a man”, προσθέτοντας ένα πιο αναλυτικό βαθμολογικό σύστημα και προτείνοντας εκτός από το σχέδιο του ανθρώπου (άνδρα), το σχέδιο της γυναίκας και του εαυτού. Το νέο σύστημα περιλαμβάνει 73 βαθμολογικά σημεία για το σχέδιο του άνδρα, 71 για το σχέδιο της γυναίκας και μια κλίμακα εκτίμησης 12 ποιοτικών σημείων, όπου το 1 εκφράζει τη χαμηλή και το 12 την ανώτερη ποιότητα

Τεστ ζωγραφικής ενός ανθρώπου της Goodenough

- Αποτελείται από εννιά γεωμετρικές φιγούρες που παρουσιάζονται στον εξεταζόμενο ξεχωριστά και πρέπει να τις αντιγράψει με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, ενώ αργότερα μπορεί να του ζητηθεί να τις αναπαραγάγει από μνήμης.
- Η αξιολόγησή του τεστ δεν εξαρτάται από τη μορφή αυτή καθαυτή, αλλά από τη σχέση της μορφής με το υπόστρωμα χώρου (πλαίσιο).

Bender Gestalt test (οπτικο – κινητικό)

- Είναι μια δοκιμασία που εξετάζει την οπτική αντίληψη , την οπτική μνήμη , τις οπτικο- δομικές ικανότητες , καθώς και τις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις. Παράλληλα δίνει ενδείξεις και για συναισθηματικού τύπου διαταραχές (επιθετικότητα , απάθεια , κατάθλιψη , αντικοινωνική συμπεριφορά).
- Αποτελείται από τρεις εναλλακτικές μορφές (C , D & E). Κάθε μορφή έχει δέκα σχέδια με μία ή περισσότερες φιγούρες. Παρουσιάζουμε τα σχέδια ένα – ένα κι αυτό που μας ενδιαφέρει είναι αν το παιδί μπορεί να θυμηθεί και να αντιγράψει αυτά τα σχέδια κι όχι η τελειότητα του σχεδίου.

Αναθεωρημένο τεστ οπτικής διατήρησης του Benton

- Αποτελείται από 117 θέματα, τα οποία είναι ομαδοποιημένα σε ηλικιακά επίπεδα. Οι πληροφορίες για κάθε θέμα λαμβάνονται με ατομικές συνεντεύξεις είτε με το ίδιο το παιδί, είτε με αυτόν που το φροντίζει. Η κλίμακα βασίζεται στο τι το παιδί μπορεί να εκτελέσει στην καθημερινή του ζωή. Τα θέματα χωρίζονται σε οκτώ κατηγορίες : γενική αυτοβοήθεια, αυτοβοήθεια στο φαγητό, αυτοβοήθεια στο ντύσιμο, αυτοεξυπηρέτηση, απασχόληση, επικοινωνία, κίνηση, και κοινωνικοποίηση.

Vineland Social Maturite Scale του Doll

- Περιλαμβάνει τρία διαφορετικά τεστ τα οποία απευθύνονται σε διαφορετικές ηλικίες : το WAIS (για ενήλικους), το WISC (6-17 ετών) & το WPPSI (3-7 ετών). Και τα τρία τεστ έχουν αναθεωρηθεί πρόσφατα

Η σειρά κλιμάκων του Wechler

- *Οπτικοκινητικός συντονισμός* : Μετράει την ικανότητα του παιδιού να συντονίζει το χέρι με το μάτι του.
- *Διάκριση φιγούρας – φόντου* : Μετράει την ικανότητα του παιδιού να αντιλαμβάνεται σχήματα – μορφές , τα οποία βρίσκονται σε πλαίσια που προοδευτικά γίνονται πιο σύνθετα.

**Εξελικτικό τεστ οπτικής αντίληψης της M.
Frostig**

- *Διατήρηση φόρμας* : Περιλαμβάνει την αναγνώριση γεωμετρικών σχημάτων που παρουσιάζονται μέσα στο χώρο , καθώς και τη διάκριση σχημάτων από άλλα παρόμοια σχήματα.
- *Θέση στο χώρο* : Μετράει την ικανότητα του παιδιού να αναγνωρίζει σχήματα – μορφές που παρουσιάζονται ανεστραμμένα ή με αντίθετη κατεύθυνση μέσα σε σειρές σχημάτων.

**Εξελικτικό τεστ οπτικής αντίληψης της M.
Frostig**

- *Σχέσεις στο χώρο* : Αξιολογεί την ικανότητα του παιδιού να αναλύει απλά σχήματα και πρότυπα. Το παιδί πρέπει να αντιγράφει διάφορες γραμμές που δημιουργούν σχήματα με βάση καθοδηγητικές τελείες. Το τεστ αυτό τα τελευταία χρόνια έχει δεχτεί κριτική , ωστόσο παραμένει ένα χρήσιμο εργαλείο. Μας δίνει πληροφορίες για τη γενική αντιληπτική ικανότητα του παιδιού , αλλά και για τις επιμέρους αντιληπτικές του ικανότητες.

Εξελικτικό τεστ οπτικής αντίληψης της M. Frostig